

Mennesket i hagen

1. Mosebok 2–3

Tidslinjen er 53 gjenfortalte fortellinger fra Bibelen og viser rekkefølgen i Det gamle og Det nye testamentet. Alle fortellingene er oversatt til bokmål, nynorsk, lulesamisk og nordsamisk, og de har illustrasjoner og lydfiler som er åpent tilgjengelig.

Tidslinjen i skolen er en del av Bibelselskapets digitale læringsressurs med undervisningsopplegg tilpasset læreplanverket for grunnskolen. Opplegget har kompetansemål knyttet i hovedsak til fagene KRLE og norsk, men dekker også mål i andre fag der det er bemerket. Bibelfortellingene blir satt inn i en historisk kontekst og brukes som utgangspunkt for å belyse aktuelle temaer. Det er foreslått aktiviteter til hvert opplegg for hvert trinn som kan stimulere til samtale og refleksjon.

MÅLGRUPPE: 1.–4. trinn

TEMA: Etisk refleksjon: Å bli fristet

TILKNYTTETE KOMPETANSEMÅL I: KRLE, norsk

LÆRINGSUTBYTTE FOR ELEVENE:

Undervisningsopplegget gir elevene kjennskap til en av urfortellingene fra Det gamle testamentet. Opplegget setter fortellingen inn i en historisk kontekst, med referanse til aktuell tematikk. Elevene øver seg i muntlige ferdigheter som å kunne lytte til, fortelle om, presentere og samtale om faglige emner. Opplegget gir rom for å reflektere og snakke om egne følelser, og om hvordan våre handlinger og valg påvirker oss selv og andre.

UTSTYR OG FORBEREDELSE:

- Ta med en skål med sjokolade

UNDERVISNINGSFORLØP STEG FOR STEG:

1. Sjokolade

Send rundt en skål med sjokolade eller annet godteri. Fortell elevene at de kan se på den, men at de ikke får lov til å ta.

Spørsmål:

- Hvordan føles det å se skålen med godteri, og vite at det ikke er lov til å forsyne seg?
- Blir du fristet til å ta likevel? Hvorfor det, eller hvorfor ikke?

Menneskene i fortellingen vi skal høre, ble også fristet. Hva tror dere de gjorde?

2. Les eller lytt til fortellingen *Mennesket i hagen*

Tidslinjen: <https://bibel.no/tidslinjen/eden>

3. Vanskelige ord

Samtal i fellesskap om ord i teksten som kan være vanskelige å forstå.

For eksempel: skam, kunnskap, listig, forbannet, forvise.

4. Etisk refleksjon

Et etisk dilemma

Et dilemma er en situasjon der man har flere alternativer, og det er vanskelig å finne et alternativ som er det «rette». I disse situasjonene må man vurdere hva en tenker er den mest riktige løsningen på problemet.

Samtal felles i klassen

- Hvordan tror dere det var for Adam og Eva å bo i en vakker hage, full av alle slags gode frukttrær?
- Hvorfor tror dere Eva tok av treet som de ikke hadde lov til å spise av?
- Hva tror dere ville hendt hvis Eva ikke hadde hørt på slangen?
- Hadde Adam noen valg i fortellingen?
- Hva kunne hendt hvis Adam hadde valgt annerledes?
- Er det et dilemma i fortellingen?

Aktualisering

Samtal felles i klassen:

- Hva sier fortellingen om hvordan Adam og Eva hadde det etter at de spiste av den forbudte frukten?
- Hvordan merker vi at vi har gjort noe galt?

I starten av timen fikk elevene se en skål med sjokolade som de ikke fikk ta av.

- Hvilke ting er det vi kan bli fristet til å gjøre, selv om det ikke er lov?
- Har elevene noen regler for hva som er lov eller ikke lov å gjøre, og hvorfor har vi slike regler?

Her passer det å snakke om at sjokoladeskålen er ment som et eksempel, og at poenget ikke er at vi skal friste hverandre med ting vi ikke får lov til. Så kan elevene kanskje få lov til å forsyne seg likevel?

5. Historisk plassering og inn i vår samtid

Fortellingen om syndefallet er en del av urhistorien. Dette er altså en fortelling som ikke regnes med på den historiske tidslinjen, men som likevel hører til i det bibelske fortellingsuniverset.

De første elleve kapitlene av Bibelen kalles for urhistorien. De forteller om skapelsen, syndefallet og konsekvensene av syndefallet. Her finner vi blant annet fortellingene om Adam og Eva, Kain og Abel, Noahs ark og tårnet i Babel.

Fortellingen om Edens hage har gitt forestillinger om det gode livet. Edens hage blir oppfattet som et paradys. Paradys er et sted hvor alt er godt. Det blir også brukt som stedsnavn.

Det er mer enn 19 000 som heter Eva i Norge, og over 3 000 som har navnet Adam. Det er en frisørkjede som heter Adam og Eva.

Fortellingen om syndefallet har gitt mange språklige uttrykk. Slangen er et velkjent symbol på noe som lusker i buskene og setter idyllen i fare, gjerne gjennom fristelse. I eventyret om Snehvit kjenner vi igjen den forbudte frukten som et symbol for dødelig ondskap.

Fortellingen tematiserer at nakenhet er knyttet til skam, noe som i større eller mindre grad er tilfellet også i vår samtid. «I Adams drakt» betyr naken.

6. Forslag til aktivitet

- I språkvelgeren oppe til høyre i *Tidslinjen* kan du velge mellom bokmål og nynorsk. Sammenlign de ulike oversettelsene av fortellingen.
 - Finner dere noen ord som er veldig ulike hverandre i oversettelsene?
 - Hva er det som er likt?
 - Er det noen ord dere ikke forstår i oversettelsene?

KOMPETANSEMÅL:

KRLE

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- samtale om og presentere sentrale fortellinger og trosforestillinger i kristen tradisjon
- bruke enkle fagbegreper i arbeidet med religioner og livssyn
- identifisere og reflektere over etiske spørsmål
- sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer (Tilknyttet tverrfaglig tema *Folkehelse og livsmestring*)

NORSK

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- lytte til og samtale om skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk
- utforske og formidle tekster gjennom samtale, skriving, lek, bevegelse og andre kreative uttrykk
- sammenligne ord og uttrykk i norsk og andre språk
- lytte, ta ordet etter tur og begrunne egne meninger i samtaler
- utforske forskjeller og likheter mellom skriving på hovedmål og sidemål
- følge opp innspill fra andre i faglige samtaler og stille oppklarende og utdypende spørsmål

Undervisningsforløp av Hilde Stavne Børud

Tidslinjen i skolen er en del av Bibelselskapets digitale læringsressurs med undervisningsopplegg tilpasset læreplanverket for grunnskolen: <https://bibel.no/bibelen-i-skolen>